

V zmysle čl. 65 ods. 11 všeobecného nariadenia na jeden projekt možno udeliť príspevok z jedného alebo viacerých EŠIF alebo z jedného alebo viacerých OP a z iných nástrojov EÚ v prípade, že sa na výdavkovú položku zahrnutú do ŽoP jedným z EŠIF neposkytla podpora z iného fondu alebo nástroja EÚ, ani podpora z rovnakého fondu v rámci iného OP.

2.3 Časová oprávnenosť výdavku

Výdavok musí skutočne vzniknúť a byť uhradený prijímateľom **medzi 1. januárom 2014 a 31. decembrom 2023**, pokiaľ v príslušnej výzve nie je stanovené inak, alebo pokiaľ sa výdavok netýka zmeny a doplnenia operačného programu.

Podpora z EŠIF sa neudelí na projekty, ktoré boli fyzicky ukončené alebo sa plne realizovali ešte pred predložením ŽoNFP bez ohľadu na to, či prijímateľ uhradil všetky súvisiace platby. V prípade, ak RO umožní realizáciu projektu pred predložením ŽoNFP, predbežne posúdi v rámci konania o ŽoNFP, na základe popisu vzniknutých výdavkov v ŽoNFP, ich oprávnenosť. Uvedené sa netýka poskytovania podpory z EŠIF v súlade s pravidlami štátnej pomoci alebo minimálnej pomoci. V tomto prípade sa postupuje v súlade s legislatívou EÚ v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci.

V prípade zmeny a doplnenia operačného programu sú výdavky, ktoré sa stanú oprávnenými z dôvodu zmeny a doplnenia OP, oprávnené len odo dňa predloženia žiadosti o zmenu a doplnenie EK, alebo v prípade zmeny prvkov operačného programu, na ktoré sa nevzťahuje rozhodnutie Komisie, odo dňa nadobudnutia účinnosti rozhodnutia o zmene programu.

Územná oprávnenosť výdavkov

Oprávnenosť miesta realizácie projektu je uvedená v kapitole 2.4 Oprávnenosť miesta realizácie projektu Príručky pre žiadateľa.

2.4 Neoprávnené výdavky

Na príspevok z EŠIF nie sú vo všeobecnosti¹⁵ oprávnené tieto výdavky:

- a) úroky z dlžných súm okrem grantov poskytnutých vo forme úrokových dotácií alebo dotácií záručných poplatkov;
- b) kúpa nezastavaného a zastavaného pozemku vo výške presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov na príslušný projekt. V prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, obmedzenie zvyšuje na 15 %;
- c) DPH okrem prípadov, kedy nie je možné nárokovať jej odpočet podľa platnej legislatívy SR.

Z prostriedkov EFRR sa nepodporujú:

- a) investície, ktorých cieľom je zníženie emisií skleníkových plynov z činností uvedených v prílohe 1 k smernici 2003/87/ES ;
- b) podniky v ťažkostiach vymedzené v právnych predpisoch EÚ o štátnej pomoci;
- c) investície do infraštruktúry letísk pokiaľ nesúvisia s ochranou životného prostredia alebo nie sú sprevádzané nevyhnutnými investíciami na zmiernenie alebo zníženie negatívneho vplyvu na životné prostredie.

Presný zoznam neoprávnených výdavkov pre EFRR je uvedený v čl. 3 nariadenia o EFRR.

Neoprávnené výdavky uvedené v tomto odseku bude poskytovateľ vždy považovať za neoprávnené bez ohľadu na ich vzťah k cieľom a charakteru projektu.

¹⁵ Blížšia definícia oprávnených /neoprávnených výdavkov (ak relevantné) je uvedená v konkrétnej výzve.

Uvedené neoprávnené výdavky nepredstavujú kompletný (konečný) zoznam. Poskytovateľ nemôže, vzhľadom na rozmanitosť aktivít realizovaných v rámci prioritných osí IROP identifikovať všetky neoprávnené výdavky, ktoré môžu v súvislosti s realizáciou projektov vzniknúť. Špecifický zoznam oprávnených ako aj iných neoprávnených výdavkov sa nachádza v príslušnej výzve.

Vo všeobecnosti sa za neoprávnené považujú nasledovné výdavky:

1. výdavky, ktoré nespĺňajú kritériá vecnej oprávnenosti, časovej oprávnenosti a územnej oprávnenosti;
2. výdavky, ktoré nie je možné zaradiť medzi oprávnené v zmysle číselníka oprávnených výdavkov;
3. výdavky, ktoré nespĺňajú kritériá hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti;
4. výdavky, ktoré neboli obstarané v zmysle ZVO (vzťahuje sa na výdavky, ktoré budú realizované dodávateľsky (uskutočnenie stavebných prác, dodanie tovarov, poskytnutie služieb, atď.);
5. hotovostné platby zahŕňajúce výdavky na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, vrátane výdavkov súvisiacich s obstaraním tohto majetku;
6. výdavky hradené v hotovosti, pri ktorej hodnota úhrady prevyšuje 5 000 EUR;
7. akákoľvek časť výdavkov, ktorou by sa prekročila maximálna intenzita pomoci, alebo stanovené finančné limity a benchmarky;
8. nákup pozemkov vo výške nad 10% celkových oprávnených výdavkov projektu (alebo pri nedodržaní kumulatívneho percentuálneho limitu na nákup nehnuteľností v rámci projektu), resp. nad 15% v prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy;
9. výdavky na opravu a údržbu;
10. pravidelné obnovovacie investície súvisiace s výmenou strojov, prístrojov, zariadení a technológií;
11. revízie a kontroly zariadení, technické prehliadky, funkčné skúšky, garančné a emisné merania ak nie sú súčasťou zmluvy o dielo, ale sú obstarávané samostatne;
12. vedľajšie rozpočtové náklady (VRN) okrem výdavkov na zariadenia staveniska;
13. rezerva na nepredvídateľné výdavky súvisiace s nadobudnutím technologických a technických zariadení;
14. štúdie, ktoré vedú k vypracovaniu štátnej expertízy;
15. akreditácie, reakreditácie;
16. prevádzkové výdavky bezprostredne súvisiace s realizáciou hlavných aktivít projektu (napr. výdavky na energie, vodné a stočné, pohonné hmoty a iné);
17. prevádzkové výdavky súvisiace s riadením projektu (režijné výdavky ako napr. výdavky na telefón, fax, internet, upratovanie, občerstvenie, nákup spotrebného materiálu a tovaru pre riadenie projektu);
18. správne poplatky, ktoré nie sú pre realizáciu projektu nevyhnutné a nemajú priamu väzbu na projekt;
19. výdavky na poistenie majetku nadobudnutého v súvislosti s realizáciou projektu;
20. poplatky za zriadenie a vedenie bankového účtu v súvislosti s realizáciou projektu;
21. bankové poplatky;
22. daňové poplatky a dovozné prirážky;
23. poplatky za poštovné a telekomunikačné služby;
24. výdavky na nákup použitého zariadenia;
25. výdavky na právne služby prijímateľa voči poskytovateľovi (napr. žaloba, vypracovanie stanoviska);
26. sankčné poplatky, pokuty¹⁶ a penále, prípadne ďalšie sankčné výdavky, či už dohodnuté v zmluvách alebo vzniknuté z iných príčin;
27. manká, škody (napr. škody spôsobené počas výstavby na cudzom majetku) a dlhy;
28. nesplatené dlžné úroky z úverov a pôžičiek¹⁷;
29. dary;

¹⁶ Takýmito výdavkami sú napr. pokuty (napr. pokuty uložené v súlade s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov za porušenie princípu „znečisťovateľ platí“) a iné druhy uložených peňažných alebo nepeňažných sankcií.

¹⁷ Týmto nie je dotknuté ustanovenie čl. 69 ods. 3 písm. a) všeobecného nariadenia.

30. územné vplyvy;
31. položky financované z iných finančných zdrojov (Envirofond, Recyklačný fond);
32. DPH v prípade, keď je nárokovateľná na vrátenie akýmkoľvek spôsobom;
33. priame dane (napr. daň z nehnuteľnosti, daň z motorových vozidiel a pod.);
34. iné výdavky priamo nesúvisiace s projektom.

2.5 Projekty generujúce čisté príjmy

V prípade projektov, ktoré vytvárajú príjem či už počas realizácie projektu, alebo po jeho ukončení, je potrebné celkové oprávnené výdavky projektu znížiť o čisté príjmy¹⁸, aby bola zabezpečená primeraná výška pomoci (t.j. aby nedošlo k neadekvátnemu poskytovaniu finančných prostriedkov OP nad rámec skutočnej potreby projektu). Uvedená primeraná výška pomoci predstavuje tzv. „medzeru vo financovaní“, ktorá vzniká, ak čistý príjem za príslušné obdobie nedokáže v plnej miere pokryť investičné výdavky projektu.

Vzhľadom na uvedené platí, že oprávnené výdavky na projekty vytvárajúce príjmy neprevýšia súčasnú hodnotu investičných výdavkov, po odpočítaní súčasnej hodnoty čistého príjmu z investície za stanovené obdobie. Ak na spolufinancovanie nie sú oprávnené všetky investičné výdavky, čistý príjem sa prideli pomerne k oprávneným a neoprávneným častiam investičných výdavkov.

Projekty vytvárajúce príjem sú projekty, ktoré zahŕňajú:

- investíciu do infraštruktúry, ktorej používanie je spolplatené a priamo uhradené užívateľmi, alebo
- predaj alebo prenájom pozemkov alebo budov, alebo
- poskytovanie služieb za poplatok.

V podmienkach IROP sa, z hľadiska povinností žiadateľa/prijímateľa viažucich sa na výpočet a monitorovanie čistých príjmov, rozlišujú tri skupiny projektov vytvárajúce čistý príjem:

- a) **projekty vytvárajúce čistý príjem počas stanoveného referenčného obdobia¹⁹**, t. j. počas obdobia realizácie projektu, ako aj obdobia po jeho ukončení, ktorých celkové oprávnené výdavky sú **vyššie ako 1 000 000 EUR** (v zmysle čl. 61 všeobecného nariadenia) - žiadateľ predkladá finančnú analýzu projektu za referenčné obdobie a/alebo CBA, na základe ktorej sa príjmy odpočítajú vopred;
- b) **projekty vytvárajúce čistý príjem počas realizácie projektu**, ktorých celkové oprávnené výdavky sú **rovné, alebo nižšie ako 1 000 000 EUR a zároveň vyššie ako 50 000 EUR** (v zmysle čl. 65, ods. 8 všeobecného nariadenia) – žiadateľ pri ukončení realizácie aktivít projektu predkladá zjednodušenú finančnú analýzu projektu; v záverečnej žiadosti o platbu sa COV znížia o čisté príjmy vytvorené počas realizácie projektu;
- c) **projekty vytvárajúce čistý príjem počas realizácie projektu**, ktorých celkové oprávnené výdavky sú **rovné, alebo nižšie ako 50 000 EUR** – žiadateľ pri ukončení realizácie aktivít projektu predkladá zjednodušenú finančnú analýzu projektu.

Povinnosť zohľadnenia čistých príjmov pri stanovení výšky pomoci sa **nevzťahuje na projekty**:

- ktoré negenerujú príjmy (napr. aktivity realizované vo verejnom záujme);

¹⁸ Čistými príjmami sa rozumejú príjmy projektu po odpočítaní všetkých prevádzkových výdavkov a výdavkov na náhradu zariadenia s krátkou životnosťou, ktoré vzniknú v priebehu príslušného obdobia. Úspory prevádzkových nákladov, ktoré vznikli počas projektu, sa považujú za čistý príjem, ak nie sú kompenzované rovnocenným znížením prevádzkových dotácií.

¹⁹ Obdobie odrážajúce ekonomickú životnosť investície, ktoré je dostatočne dlhé na to, aby zahrnulo jej pravdepodobné dlhodobé dopady. Pre jednotlivé sektory, resp. subsektory podpory v rámci IROP sa uplatňujú tieto referenčné obdobia:

- pozemné komunikácie: 25 -30 rokov,
- odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd/zásobovanie pitnou vodou: 30 rokov,
- odpadové hospodárstvo: 25 - 30 rokov,
- ostatné sektory: 10 - 15 rokov.

